

СОЦІАЛЬНІ МЕРЕЖІ ЯК КУЛЬТУРНИЙ ФЕНОМЕН

Постановка проблеми: Поняття соціальної мережі увійшло в наше життя досить недавно, але воно майже повністю поглинуло нас. Відомо, що перші соціальні мережі з'явилися в середині 1990-х років і надають користувачам першу можливість спілкування в інтернет просторі. Головною особливістю соціальних мереж є те, що це певне закрите середовище, інформацію в якому можуть отримувати всі учасники соціальної павутини. В сучасному житті соціальні Інтернет-мережі відіграють неймовірно важливу роль у житті суспільства. Соціальні мережі декілька років тому були популярними саме серед молоді, а на сьогоднішній день, соціальні мережі вже поглинули не лише молодь та дітей, але і людей старшого віку.

Мета: проаналізувати феномен соціальних мереж у сучасному суспільстві та вплив на людей

Виклад матеріалу: Будь-яке суспільство формується на базі комунікаційних інформаційних зв'язків, але лише у двадцятому сторіччі це питання стало предметом серйозних наукових міждисциплінарних досліджень. Виникла гостра необхідність у вивченні інформації як інноваційного ресурсу у сфері комунікації та в якості одного з основних факторів розвитку людського суспільства в цілому. Аналізуючи вплив мережевих технологій на суспільство найголовніше значення набуває мережа Інтернет, пронизуючи всі сфери суспільства як на локальному, регіональному, так на більш масштабному, глобальному рівні [2, с. 1]. На локальному рівні користувачі мережі обмінюються між собою файлами, інформацією, вступають в процес комунікації. На більш широкому рівні вони отримують вже більше можливостей комунікації і в пошуку інформації. І найважливішим завданням тепер стає задоволення широкого кола інтересів і потреб кожної людини, що може бути здійснене за допомогою віртуального мультимедійного простору Інтернету. Значне розширення та поширення мереж, масштаби їхнього використання призводять до того, що люди, об'єднуючись мережами, стають членами нового типу суспільства – мережевого [2, с. 3].

Формування мережевого суспільства є історичною відповіддю на ситуацію комунікаційного надлишку. Суспільство, ключову комунікативну роль в якому починають грати мережі, вільно формує об'єднання людей і групи за інтересами. Такими об'єднаннями називаються соціальні мережі - вони відображають розмаїті зв'язки між людьми через різноманітні соціальні взаємовідносини, починаючи з випадкових знайомств і закінчуючи тісними родинними зв'язками. Соціальними мережами називають також інтернет-програми, які допомагають друзям, бізнес-партнерам або іншим особам спілкуватись та встановлювати зв'язки між собою [3, с. 2].

Актуальними є питання про ступінь та характер впливу соціальних мереж на сучасне суспільство і відображення цього впливу в системі так званих «екзистенційних суперечностей» інформаційного суспільства. Одним з перших поняття «екзистенційного протиріччя» увів Еріх Фромм у роботі «Людина для себе», де він стверджував, що виникнення розуму, яви і самосвідомості зруйнували гармонію тваринного існування людини, оскільки тепер вона почала розуміти свою занедбаність у цьому світі і обмеженість свого життя. Суперечливість існування є тією силою, яка змушує людину розвиватися, шукати сенс свого буття, долати внутрішній розлад у прагненні до гармонії «абсолюту» [1, с. 155]. Порушення людської природи веде до екзистенційних дихотомій, тобто до дихотомій, що походять з самого існування людини і представляють собою протиріччя. Основними екзистенційними дихотоміями Фромм називав життя і смерть, широту людських можливостей і обмеженість життєвого часу їх реалізації, самотність і зв'язок людини з іншими людьми. При цьому він проводив розмежування між екзистенційними та історичними дихотоміями, оскільки останні не є необхідною частиною існування людини, а створені нею самою і нею ж можуть бути подолані [1, с. 156].

Опираючись на ідеї Фромма, можна сказати, що саме з екзистенційних дихотомій і їх подолання в пошуку сенсу існування виникає потреба в «системі орієнтації і поклоніння», а ця потреба, на наш погляд, стає джерелом феномена ідентичності людини. Відповідно, ідентичність є основою конструювання реальності, включаючи її індивідуальне, соціальне і, останнім часом, віртуальне вимірювання. Поняття ідентичності повинно мати ключове значення у соціологічному поясненні поведінки користувачів соціальних мереж і мережі Інтернет загалом [1, с. 157].

Сучасні комунікаційні технології дозволяють створювати соціальні спільноти з практично будь-якими заданими характеристиками – освітніми, професійними, віковими. При цьому стійкі відносини поступаються місцем постійної зміни, а суспільство стає схожим на комунікаційні спільноти. Соціальні мережі займають все більше місце в житті сучасного суспільства, зростає кількість мереж та зареєстрованих користувачів у них. Становлення інформаційного суспільства призвело до загальної комп'ютеризації та впровадження інформаційно-телекомунікаційних технологій в усі сфери життя. Знання та інформація стають ключовими джерелами продуктивності і конкурентоспроможності, еволюції соціуму на сучасному етапі [3, с. 1].

Висновок: Соціальні мережі, будучи не тільки засобами масової комунікації, а механізмом конструювання комунікативного простору, виконують низку функцій, створюючи ціннісний базис свого існування. Соціальні мережі є новим, але дуже динамічним феноменом інформаційного суспільства

Список використаних джерел

1. Лобовікова О.О. Соціальні мережі як феномен інформаційного суспільства / О.О. Лобовікова, А.С. Мельніков // Вісник Львівського університету. Серія соціологічна, 2011. – Випуск 5. – С. 154–160.
2. СОЦІАЛЬНІ МЕРЕЖІ ЯК ФЕНОМЕН ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА [http://publications.lnu.edu.ua/bulletins/index.php/sociology/article/view/1556/1613#]
3. Інтернет як соціокультурний феномен [http://dspace.nbuv.gov.ua/handle/123456789/92925]